

Studiu privind costurile educației

București
martie 2025

Metodologie

Tipul studiului: sondaj de opinie

Metoda de culegere a datelor: CAWI

Grupuri țintă: părinți, care au copii de vârstă școlară, de la clasa pregătitoare la clasa a XII-a. Selecția copilului despre care s-a răspuns în chestionar a fost făcută prin metoda zilei de naștere.

Eșantionare: eșantion neprobabilistic

Mărimea eșantionului: 683 de respondenți

Analiza datelor: procedee specifice statisticii descriptive sau inferențiale

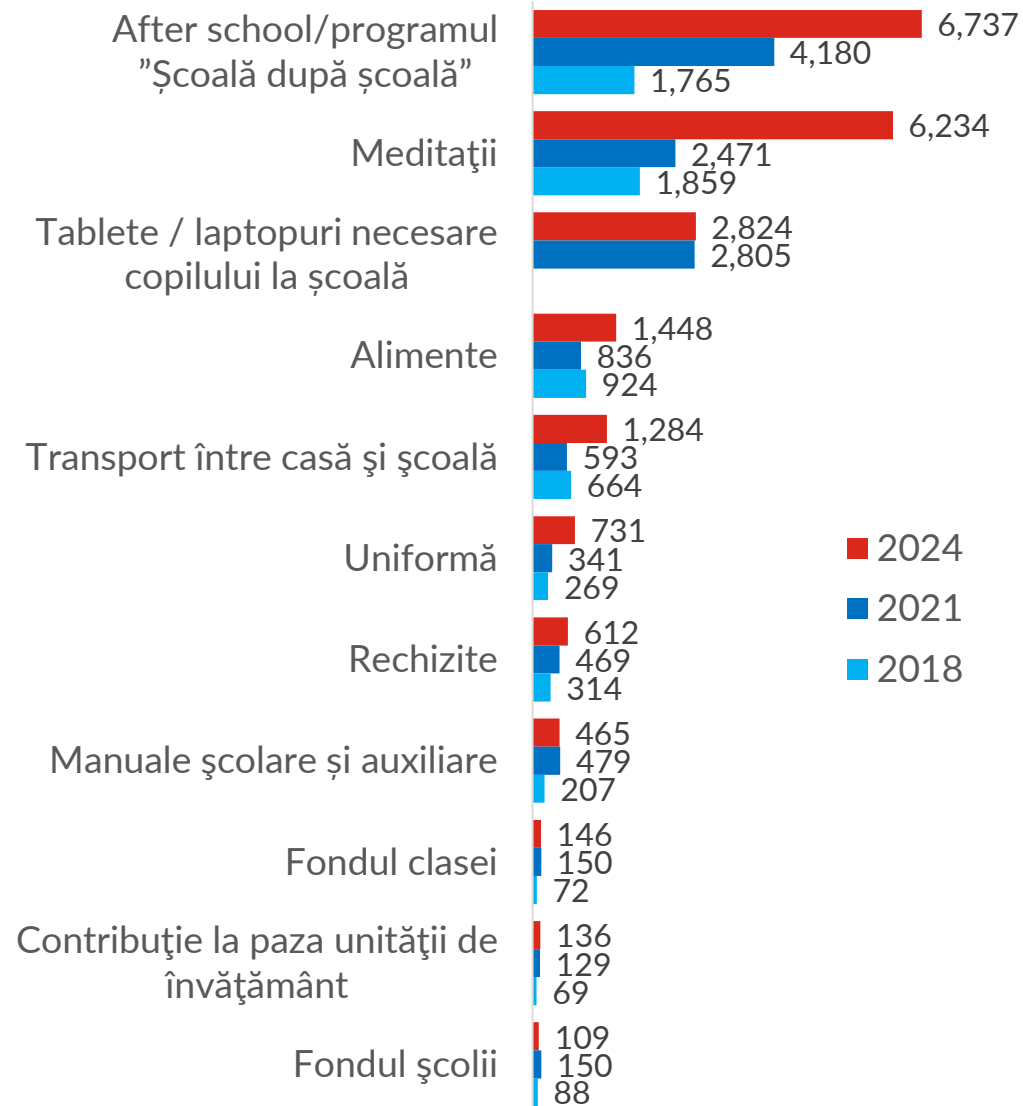
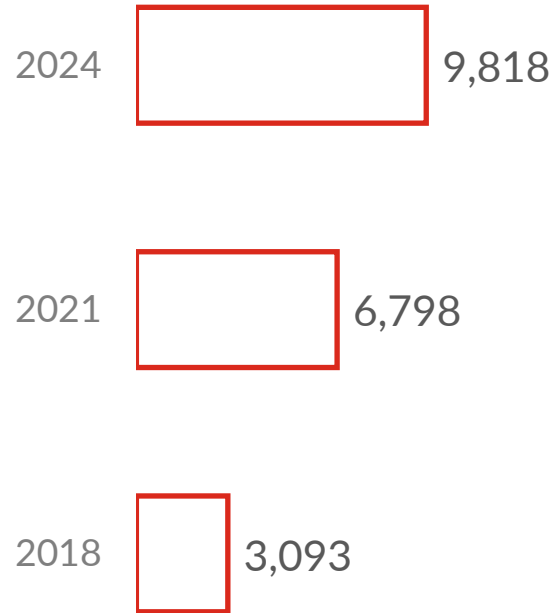
Perioada de culegere a datelor: septembrie - decembrie 2024

Cum au evoluat costurile educației?

- ❑ În comparație cu rezultatele analizei anterioare, observăm o creștere cu peste 40% (44,33%) a costului total mediu acoperit anual de familie pentru școlarizarea fiecărui copil. Această modificare este cu atât mai îngrijorătoare cu cât consultarea anterioară a avut loc la începutul anului 2021, când trecerea la educația online generase o creștere uriașă a cheltuielilor familiilor (în special pentru dispozitive și echipamente periferice).
- ❑ În comparație cu demersul anterior de analiză, bazat pe date culese în februarie 2021, în contextul pandemiei de Covid 19, observăm o scădere a incidenței costurilor legate de frecventarea programelor de tip Școala după școală (de la 20% la 14%), posibil și din cauza contextului pandemic care a generat, la acea vreme, o creștere a nevoii familiilor de a apela la astfel de servicii
- ❑ Meditațiile (care au legătură cu materiile studiate la școală) au fost identificate de aproape jumătate dintre părinți (48%), cu 8 pp mai mult decât la consultarea anterioară.
- ❑ Deși nu toți respondenții apelează la meditații pentru copiii lor, atunci când apar, meditațiile reprezintă al doilea cost ca nivel mediu, atingând pragul de 6.234 lei/ copil/an școlar, mult peste nivelul mediu obținut la consultarea din februarie 2021 (2.471 lei).
- ❑ În ceea ce privește fondul clasei și fondul școlii, comparând cu rezultatele consultării din februarie 2021, observăm scăderi semnificative ale proporției părinților care afirmă că aceste contribuții au o natură obligatorie (de la 22% la 16% în cazul fondului clasei și de la 13% la 7% în cazul fondului școlii).
- ❑ Dacă analizăm evoluția cheltuielilor medii totale în comparație cu nivelul înregistrat la analiza din anul 2018, se remarcă o triplare a costurilor ascunse ale educației.

Cum au evoluat costurile educației?

Evoluția costului mediu anual

Comparativ cu anul 2021 costul mediu anual suportat de părinți pentru educația copiilor crește cu aproximativ 3.100 de lei.

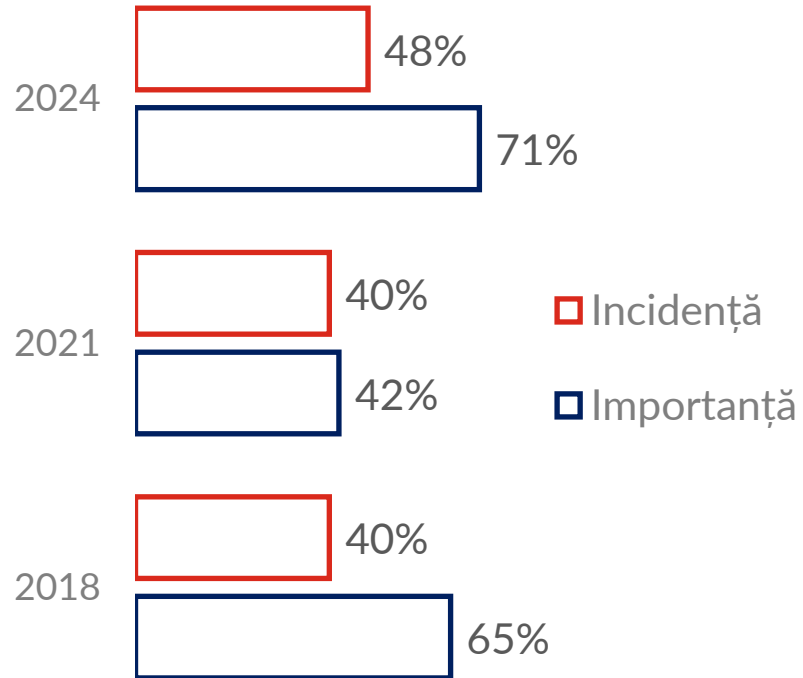
Cele mai importante creșteri, dacă luăm în calcul principalele categorii de costuri sunt cele legate de meditații aprox. 3.700 lei și After school aprox. 2.500 lei.

Observăm că ordinea principalelor costuri este similară, însoțită de o creștere în cazul fiecărei categorii.

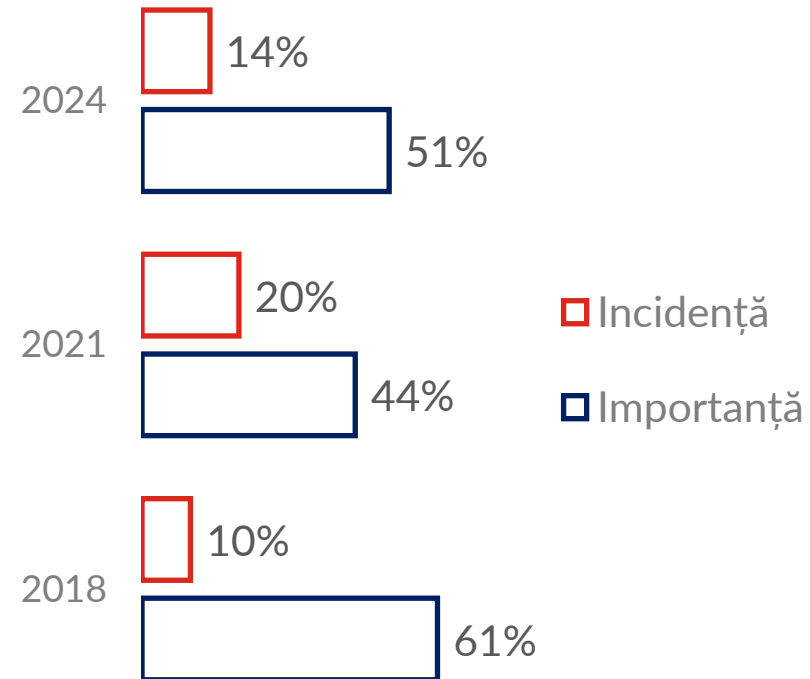
Excepția o reprezintă dispozitivele electronice, unde remarcăm o plafonare a costului, lucru explicabil însă de pandemia de Covid 19, care a generat costuri suplimentare în 2021 în contextul desfășurării învățământului la distanță.

Cum au evoluat costurile educației?

Meditații - evoluția incidenței și a importanței asociate calității educației

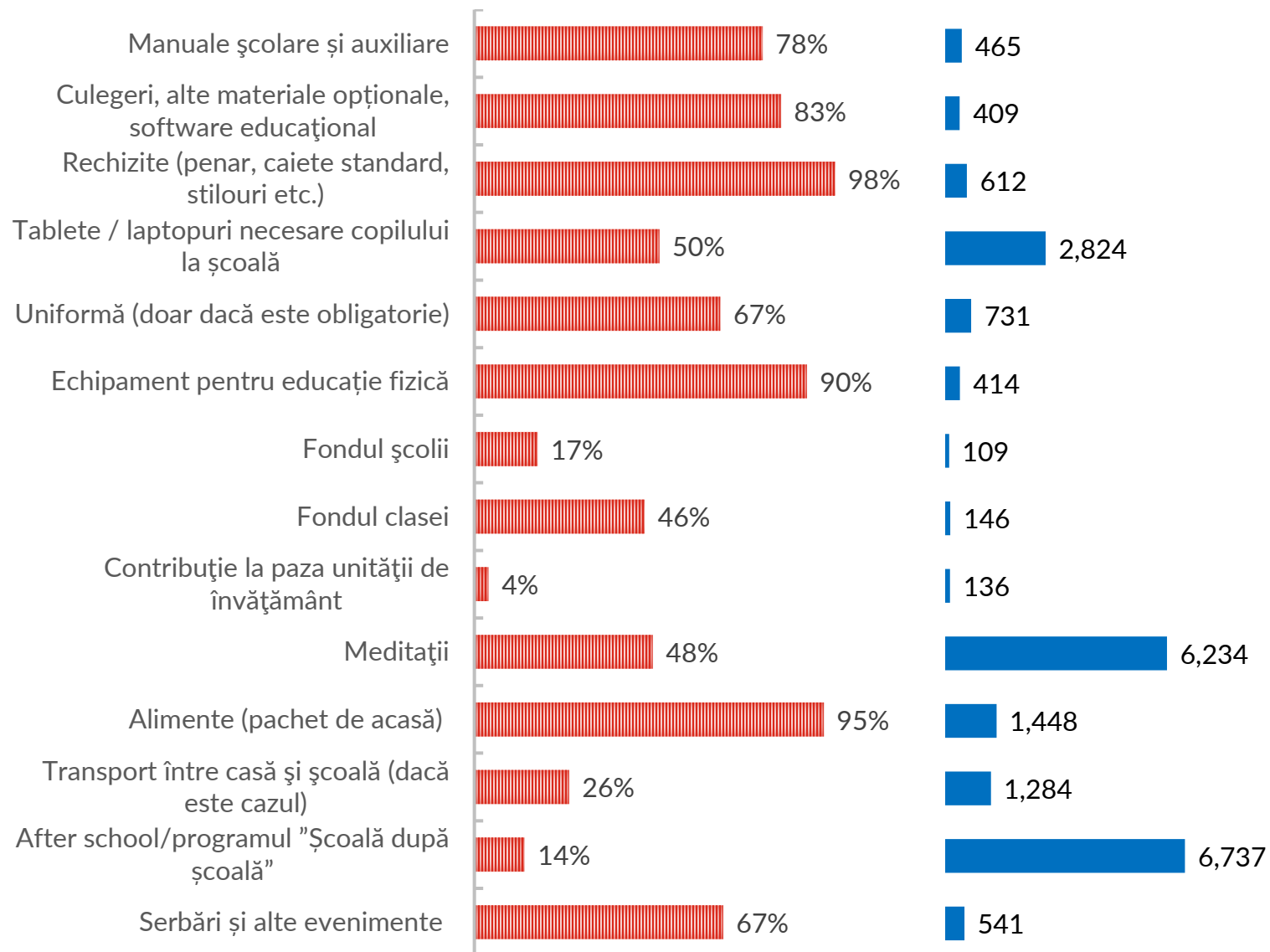
After School - evoluția incidenței și a importanței asociate calității educației

Meditațiile - stagnează în incidență în 2021, probabil explicabil în contextul pandemic, însă cresc cu 8pp în 2024.

After School - creșete în incidență în 2021, probabil cauzat de închiderea fizică a școlilor și nevoii părinților de a își lăsa copilul supravegheat.

2024 - Incidență vs. cost mediu anual

98% dintre părinți indică cel puțin o categorie de costuri asociate cu frecventarea școlii de către copiii lor. Cea mai mare incidență o au costurile legate de rechizite (98% dintre respondenți), urmate de alimentele consumate pe durata programului școlar (95%) și echipamentul pentru educație fizică (90%).

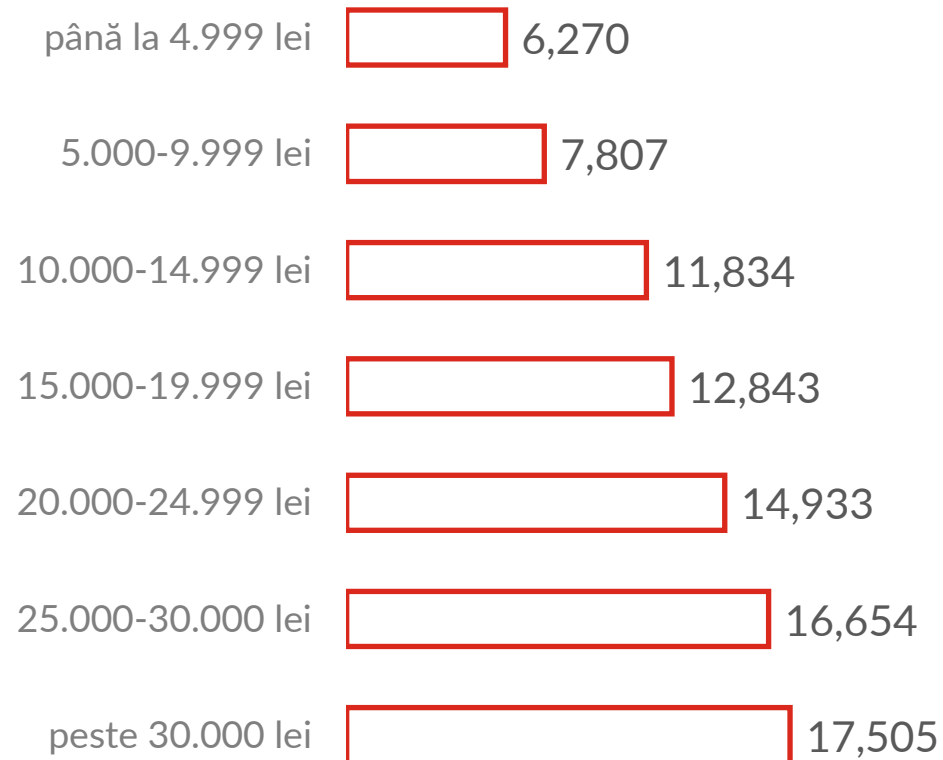
Meditațiile și programele de tip Școală după Școală reprezintă cea mai importantă categorie de costuri ca sumă medie, urmate de dispozitivele electronice asociate educației (laptop, tabletă).

Costul mediu total anual are o valoare de 9.818 lei. Acesta crește odată cu vârsta copilului, de la 6.803 în cazul ciclului primar, la 10.781 la gimnaziu și 12.119 la liceu.

2024 - Cost mediu anual în funcție de venit pe familie

Cost mediu anual raportat la venitul lunar al gospodăriei

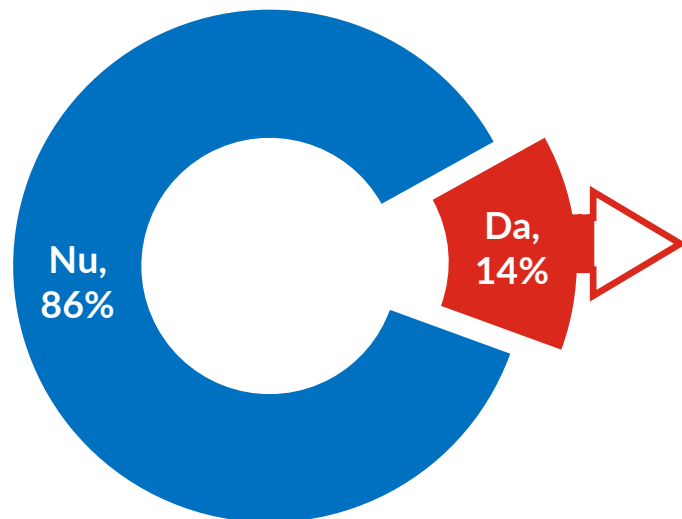
Costul anual al educației corelează pozitiv cu venitul lunar pe gospodărie, însă merită remarcat că evoluția pozitivă este relativ liniară, altfel spus familiile cu venituri mici și medii resimt aceste costuri mult mai acut, ca procent din veniturilor lor.

2024 - Incidență vs cost mediu anual

- ❑ 24% dintre părinții copiilor din ciclul primar menționează costuri legate de After School / Școală după Școală (SDS), cu un cost mediu anual de 6781 lei (cel mai ridicat dintre toate costurile). Incidența acestui cost este semnificativ mai ridicată în București (15% din total părinți) și cea mai scăzută în mediul rural (3%). În peste jumătate dintre cazuri (55%), programele SDS sunt organizate la școala unde învață copilul, în timp ce 37% dintre respondenți au indicat mediul privat, 10% au menționat ONG-urile, și doar 1% o altă școală publică. În 6 din 10 cazuri (62%), familia este cea care suportă în întregime costurile programului, iar într-un caz din 10 (11%), costurile sunt împărțite între părinți și o altă instituție.
- ❑ Meditațiile sunt menționate ca un cost asociat educației de 48% dintre părinți. Analizând pe niveluri de educație, observăm niveluri similare pentru gimnaziu și liceu (64% respectiv 66%) și un nivel mult mai redus, dar totuși impresionant, în cazul elevilor din ciclul primar (19%). Deși nu toți respondenții apelează la meditații pentru copiii lor, atunci când apar, meditațiile reprezintă al doilea cost ca nivel mediu, atingând pragul de 6.234 lei. După cum era de așteptat, cei mai mulți dintre respondenții care apelează la meditații pentru copiii lor fac acest pas în vederea pregătirii pentru examenele naționale (58%), următorul motiv fiind recuperarea materiei pe care copilul nu reușește să o parcurgă la clasă (36%) și îmbunătățirea performanțelor deja atinse de copil (32%).
- ❑ Costul mediu total anual are o valoare de 9.818 lei. Acesta crește odată cu vârsta copilului, de la 6.803 în cazul ciclului primar, la 10.781 la gimnaziu și 12.119 la liceu. Din perspectiva mediului de rezidență valoarea maximă caracterizează Bucureștiul (13.064 lei), urmată de municipiile reședință de județ (8.183), mediul rural (6.368) și alte orașe (5.905).

2024 - Școală după școală

Copilul dumneavoastră urmează un program "Școală după Școală" (SDS, After School)?

Dacă da, unde?

La școala unde învață copilul 55%

La altă școală publică 1%

Într-un mediu privat 37%

În cadrul unui ONG 10%

Dacă da, de cine este suportat costul?

De părinte / reprezentant integral 62%

De școala unde învață copilul 16%

Și de părinte și de altă instituție 11%

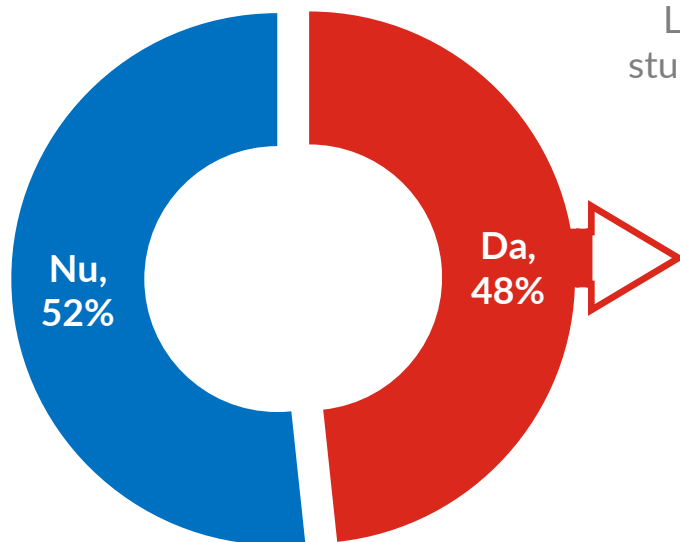
De altă instituție 19%

14% dintre copii urmează programe de tip Școală după Școală, cu o incidență maximă de 31% în ciclul primar, aceasta scăzând la 6% în gimnaziu și 1% la liceu. Incidența programelor SDS este dublă în urbanul mare (București și reședințe de județ) comparativ cu mediul rural (15 pp vs. 7 pp).

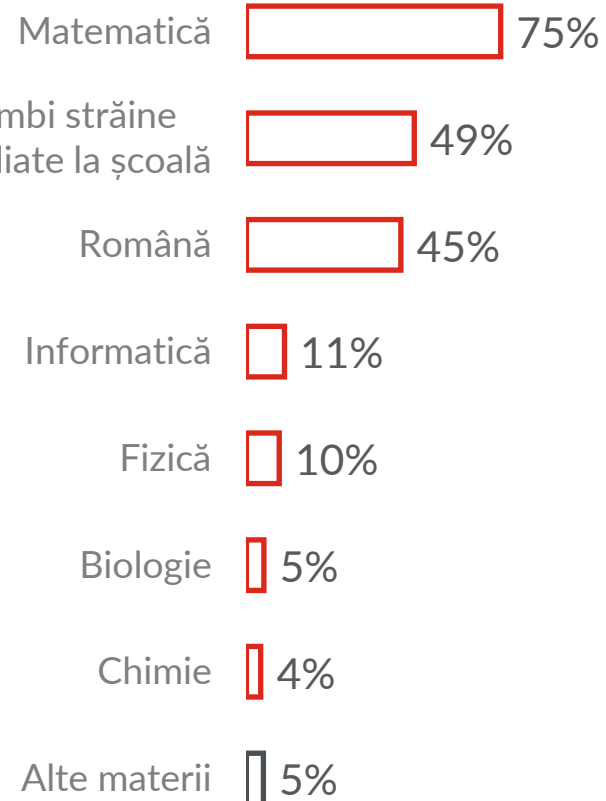
Majoritatea costurilor sunt susținute de către părinți, lunar valoarea medie fiind de aproximativ 1.300 lei, fără a se constata diferențe semnificative în funcție de mediu de rezidență.

2024 - Meditații

Copilul Dvs. face meditații plătite?

Dacă da, la ce materie?

Meditațiile sunt menționate ca un cost asociat educației de 48% dintre părinți. Analizând pe niveluri de educație, observăm niveluri similare pentru gimnaziu și liceu (64% respectiv 66%) și un nivel mult mai redus, dar totuși impresionant, în cazul elevilor din ciclul primar (19%).

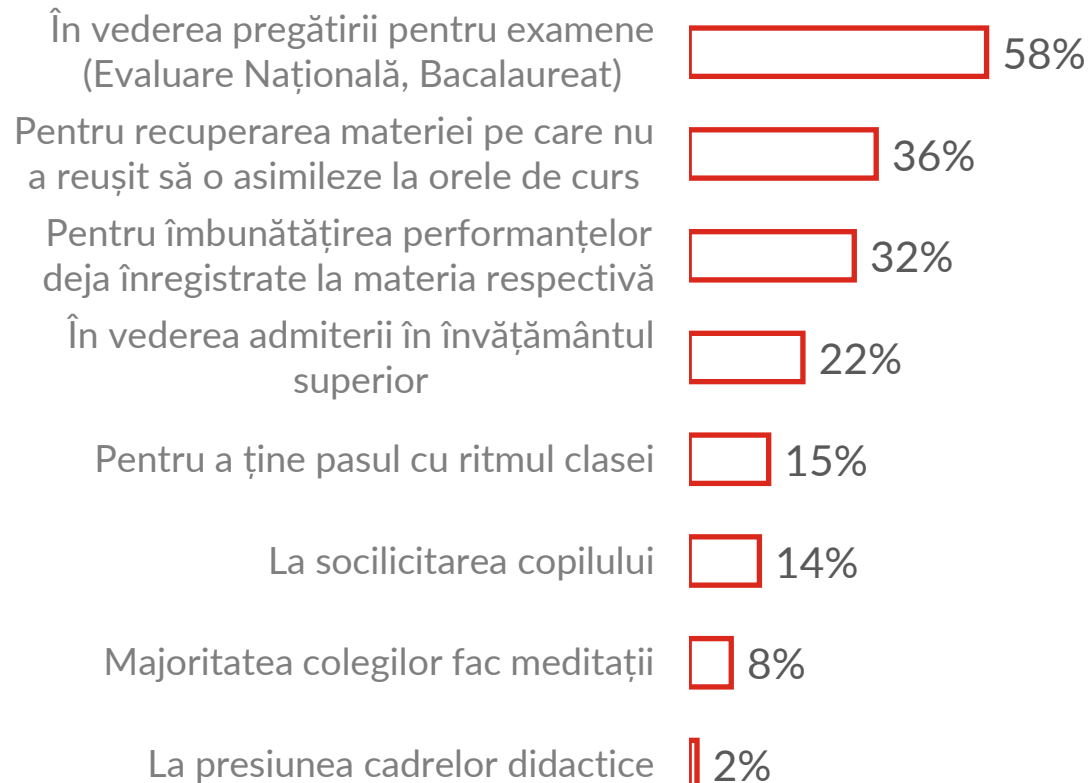
Incidența meditațiilor este cea mai ridicată în București (60%), cu aproximativ 20 pp mai ridicată decât alte orașe și mediu rural.

Majoritatea copiilor fac meditații la matematică, limbi străine și limba română. Materii precum informatica, fizica, chimia sau biologia apar ca subiect de meditații majoritar la liceu, în celelalte cicluri de studii având o incidență marginală.

Costul lunar al meditațiilor este de aproximativ 1.000 de lei iar un copil face, de regulă, meditații la două materii.

2024 - Meditații

Dacă copilul Dvs. face meditații, care este principalul motiv pentru care ați ales acest lucru?

Cei mai mulți dintre respondenții care apelează la meditații pentru copiii lor fac acest pas în vederea pregătirii pentru examenele naționale (58%), următorul motiv fiind recuperarea materiei pe care copilul nu reușește să o parcurgă la clasă (36%) și îmbunătățirea performanțelor deja atinse de copil (32%).

2024 - Meditații

Cum apreciați suma pe care o plătiți pentru meditații?

Este ușor de acoperit, nu o simțim ca pe un efort.

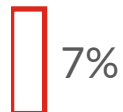
Putem să o acoperim cu eforturi, ne limităm de la unele cheltuieli opționale (ieșiri în oraș, ieșiri la film / teatru etc.)

Putem să o acoperim cu eforturi, uneori amânăm cheltuieli necesare (plată utilități, plată rate, reducerea bugetului pentru unele alimente)

Putem să o acoperim cu eforturi deosebite (ne împrumutăm, reducem semnificativ bugetul pentru alimente / sănătate etc.)

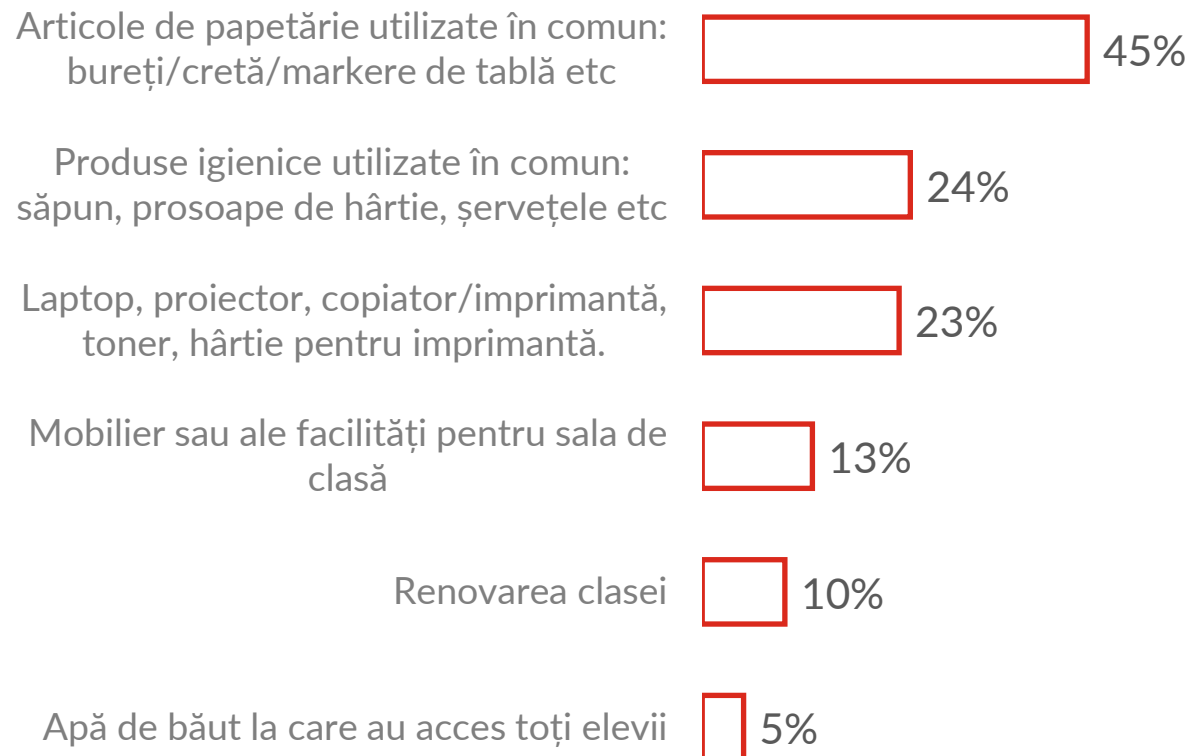
Costul meditațiilor este resimțit ca un efort semnificativ, care presupune amânarea unor cheltuieli necesare de aproximativ 25% dintre respondenții ai căror copii le urmează.

În funcție de venitul gospodăriei, observăm că incidența meditațiilor este mai scăzută (35pp vs. 48pp total eșantion), în cazul familiilor care câștigă sub 5.000 de lei net, se menține constantă în jurul valorii de 50pp în cazul familiilor care câștigă între 5.000 și 20.000 lei lunar și crește la o valoare de aproximativ 65% peste acest prag de venit.

În cazul în care copilul face meditații, costul mediu anual asociat școlii crește de la aproximativ 9.800 lei la aproximativ 14.600 lei.

2024 - Alte costuri

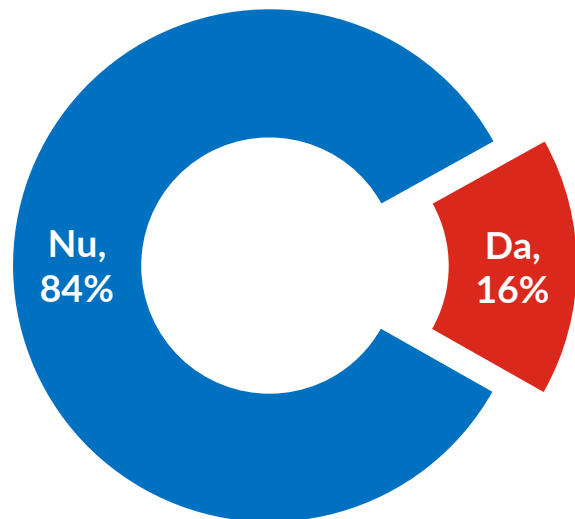
În ultimul an școlar ați plătit la școala în care învață copilul dumneavoastră diverse sume de bani pentru:

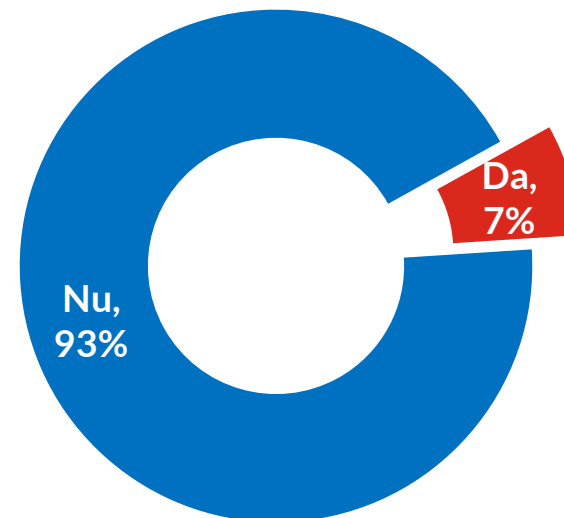
În ceea ce privește categoriile de articole pentru care părinții acoperă costurile, regăsim articolele de papetărie utilizate în comun (bureți/markere/cretă) – 45% dintre părinți menționând că acoperă astfel de costuri, urmate de produsele de igienă utilizate de elevi (săpun, prosoape de hârtie, șervețele – 24%, dar și echipamentele și consumabilele folosite pentru toți elevii (laptop, proiector, copiator/imprimantă, toner, hârtie pentru imprimantă) – 23%. Continuă să fie semnalate costuri cum ar fi cele pentru renovarea clasei (10%) sau pentru mobilier sau ale facilități pentru sala de clasă: dulapuri, rafturi, jaluzele, aer condiționat etc (13%)

2024 - Alte costuri

Este fondul clasei o contribuție obligatorie?

Este fondul școlii o contribuție obligatorie?

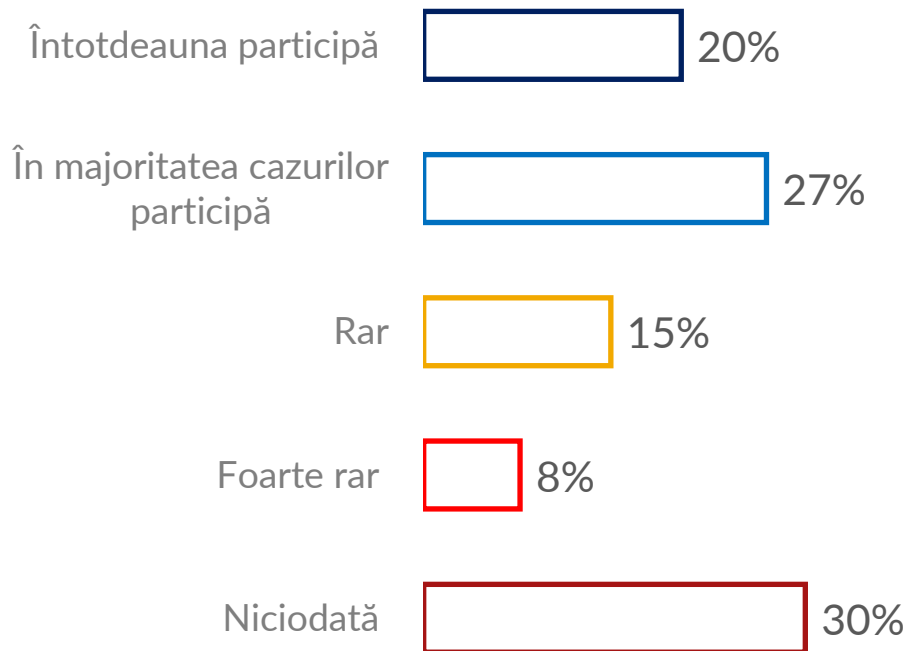
Fondul clasei este menționat ca o contribuție obligatorie de 16% dintre părinți, incidența acestei cheltuieli fiind mai ridicată în cazul învățământului primar decât în gimnazial sau liceal (19pp vs. aprox. 15pp) și în mediul rural sau urban mic (18pp comparativ cu 15pp în București sau orașe mari).

Fondul școlii este menționat ca o contribuție obligatorie de 7% dintre părinți, neexistând diferențe semnificative pornind de la ciclul de educație a copilului sau mediul de rezidență.

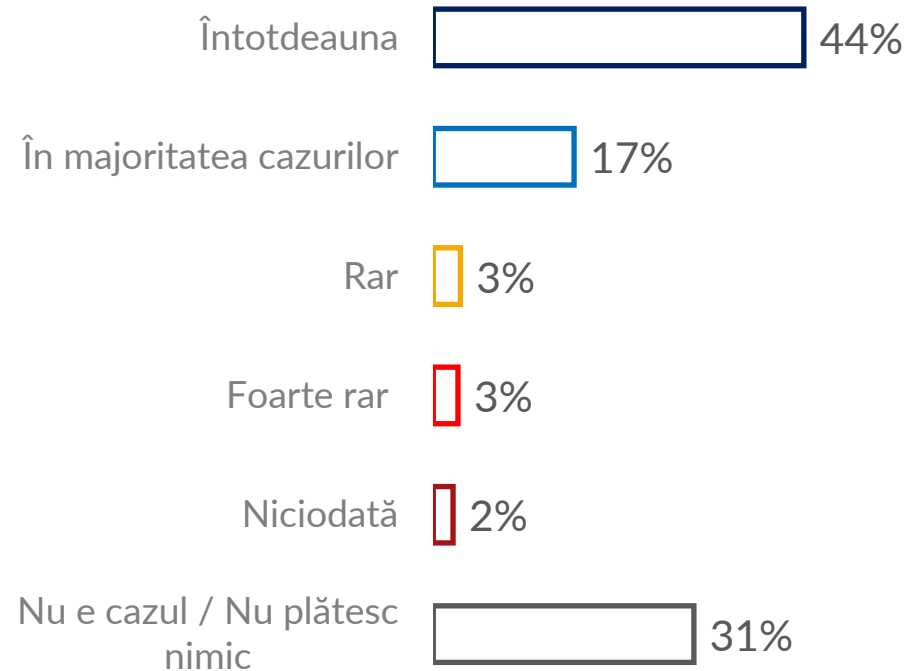
În cazul în care apar, aceste cheltuieli se ridică la o valoare medie cumulativă de aproximativ 250 lei anual.

2024 - Alte costuri

Copilul dumneavoastră participă la deciziile referitoare la destinația banilor pe care îi cheltuiți pentru școală (luând în calcul toate cheltuielile făcute)?

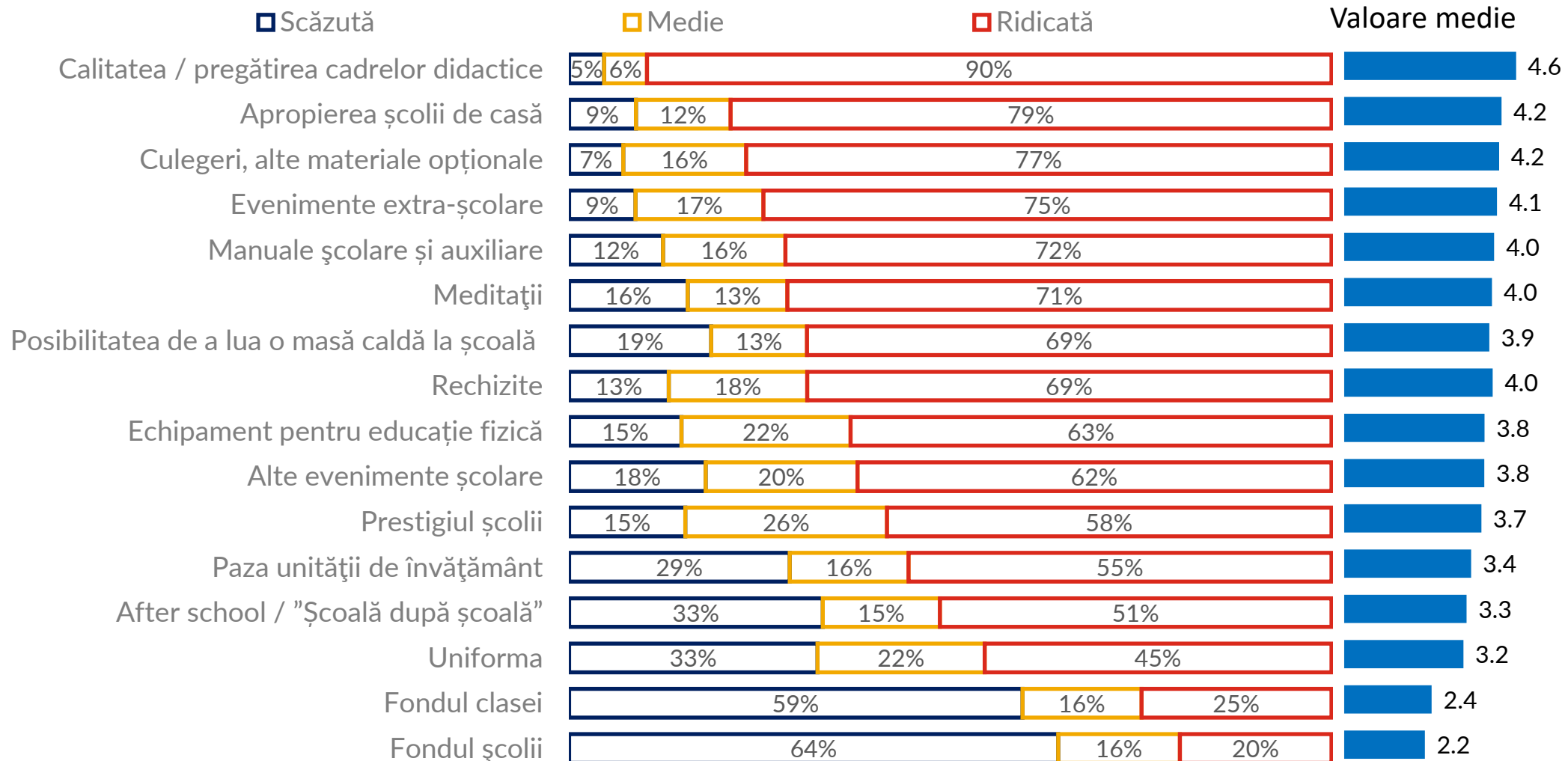
Vă este raportat modul în care sunt utilizate sumele de bani plătite la școală

1 din 3 copii nu participă niciodată la deciziile referitoare la destinația banilor cheltuiți pentru școală, semnificativ mai mulți în cazul ciclului primar (39%), comparativ cu elevii de gimnaziu (32%) cei de liceu (20%).

2024 - Calitatea percepută a educației

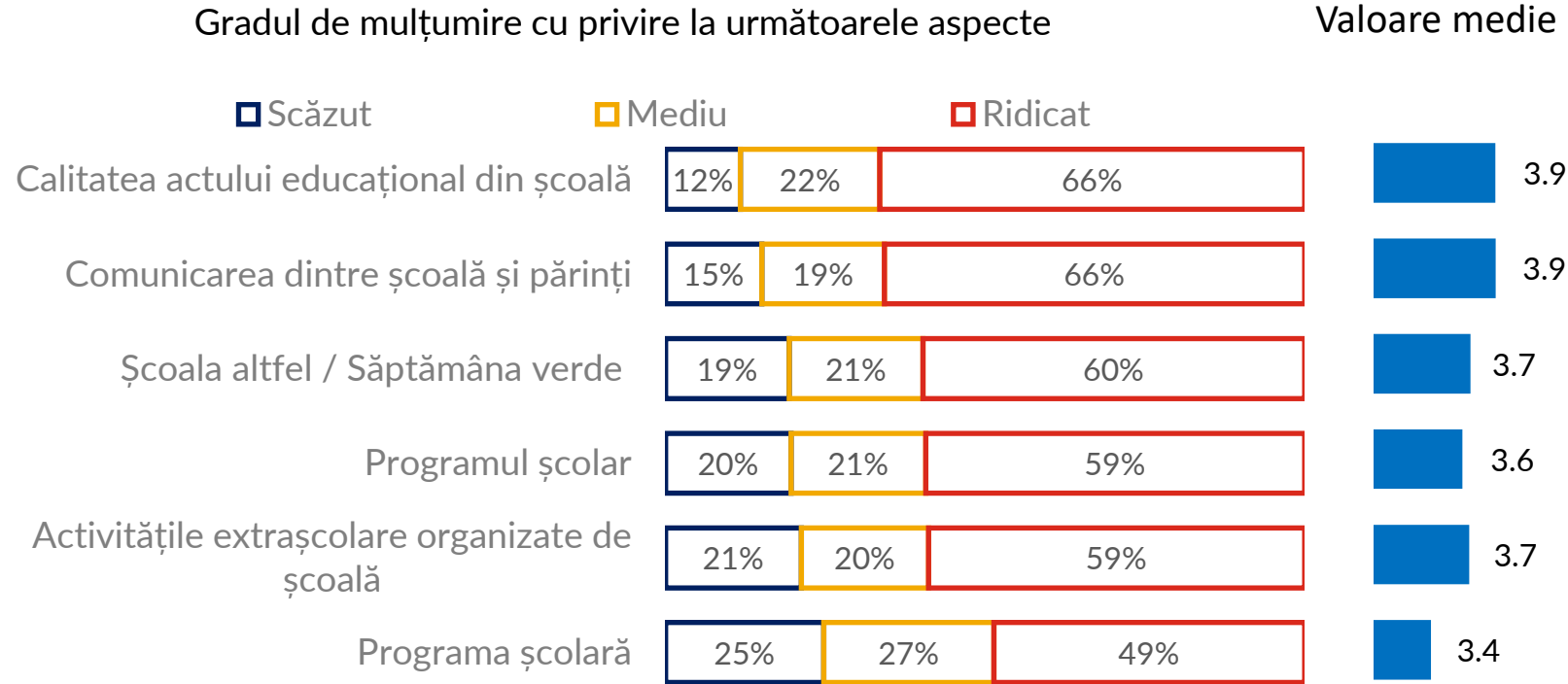
În ce măsură considerați că influențează calitatea educației copiilor dumneavoastră?

2024 - Calitatea percepută a educației

- ❑ Analizând importanța atribuită de părinții respondenți diferitelor costuri sau condiții, observăm că cele mai ridicate niveluri (importanță mare și foarte mare) sunt atribuite corpului didactic (calitate și pregătire profesională) – 90%, proximității școlii față de casă (79%) și culegerilor, materialelor opționale și software-ului educațional (77%). La polul opus, se află fondul școlii (20%) și cel al clasei (25%).
- ❑ Părinții copiilor din învățământul primar sunt caracterizați de scoruri medii mai ridicate la majoritatea indicatorilor măsurați (vezi slide-ul precedent), cu excepția meditațiilor, a căror importanță asociată crește semnificativ începând cu ciclul gimnazial.
- ❑ Apropierea de școală este considerată importantă în calitatea educației de majoritatea respondenților, indiferent de mediul de rezidență sau ciclul de studii a copilului.
- ❑ Pregătirea cadrelor didactice obține scoruri semnificativ mai ridicate în ceea ce privește calitatea educației comparativ cu prestigiul școlii, indiferent de mediul de rezidență sau ciclul de studii a copilului.
- ❑ Posibilitatea de a lua o masă caldă la școală este mai apreciată de părinții copiilor din învățământul primar.

2024 - Calitatea percepută a educației

În ceea ce privește motivele de nemulțumire identificate de părinții participanți la consultare, remarcăm: programa școlară (25% dintre respondenți fiind nemulțumiți sau foarte nemulțumiți), activitățile extrașcolare organizate de școală (21%) și orele de desfășurare a programului școlar (20%)

Părinții copiilor din ciclul primar se declară semnificativ mai mulțumiți cu privire la toți întemii de mai sus. De altfel, gradul de mulțumire scade odată cu creșterea în vârstă a copilului sau ciclul de învățământ.

Cele mai scăzute scoruri medii cu privire la calitatea educației caracterizează părinții din București.

- I. Identificarea și monitorizarea vulnerabilităților individuale ale fiecărui elev (în special a celor legate de statutul socioeconomic) și monitorizarea impactului acestora asupra parcursului educațional.
- II. Multiplicarea intervențiilor de educație suplimentară și remedială (programe SDS, programe de școală și grădiniță estivală etc) finanțate din fonduri europene și naționale și direcționarea acestora către cei mai vulnerabili copii
- III. Revizuirea planurilor cadru și a programelor școlare, în special pentru învățământul secundar superior.
- IV. Evaluarea și revizuirea rolului și structurii examenelor naționale (în special în cazul Evaluării Naționale)
- V. Corelarea calendarului de distribuire a beneficiilor sociale specifice (voucherele educaționale) cu calendarul anului școlar, astfel încât aceste instrumente de sprijin să fie puse la dispoziția familiilor în perioada în care costurile asociate cu școlarizare copiilor ating cel mai ridicat nivel.
- VI. Extinderea facilităților destinate să încurajeze participarea copiilor la activități recreative, culturale și sportive, inclusiv o mai bună utilizare a fondurilor europene pentru sprijinirea participării elevilor din familii vulnerabile la activități extracurriculare și extrașcolare.